

НУ «Запорізька політехніка»

Витяг з протоколу № 11

**розширеного засідання кафедри бізнесу та управління Національного
університету «Запорізька політехніка»**

від «24» березня 2026 р.

ПРИСУТНІ:

Головуючий на засіданні – Ткаченко А.М., зав. каф., д.е.н., професор
Секретар – Бобко Н.А., провідний фахівець кафедри бізнесу та управління
Співробітники кафедри бізнесу та управління: Ткаченко А.М., д.е.н., проф.,
завідувач кафедри бізнесу та управління, Пожуєва Т.О., д.е.н., професор,
Левченко Н.М., д.держ.упр., професор, Кійко С.Г., д.т.н., доцент, Круглікова
В.В., к.е.н., доцент, Лоза С.П., к.е.н., доцент, Крайнік О.М., к.е.н., доцент,
Севастьянов Р.В., Сергієнко Т.І., к.е.н., доцент, к.е.н., доцент, Чернова І.В.,
к.філол.н., доцент, Ханенко А.В., к.е.н., доцент, ст. викл. Бобко Н.А.
Запрошені: аспірант Донець Д.А.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ

1. Про попередній розгляд дисертації аспіранта кафедри бізнесу та управління Донця Дмитра Анатолійовича на тему «Формування інвестиційної привабливості підприємства в умовах невизначеності та ризику» (науковий керівник – д.е.н., професор Т.О. Пожуєва).

СЛУХАЛИ: доповідь аспіранта Донця Д.А. про результати дисертаційного дослідження.

ПИТАННЯ: Під час обговорення учасники засідання поставили доповідачу запитання.

Лоза С.П.:

1. Чим зумовлена актуальність теми дисертації та яка її практична значущість для українських підприємств?

2. Яке авторське визначення інвестиційної привабливості підприємства запропоновано в дисертації та чим воно відрізняється від традиційного?

Крайнік О.М.:

1. Як у дисертації адаптовано модель WACC до умов воєнної економіки та чому це важливо для оцінки?

2. Що показали результати стратегічної діагностики на основі SWOT- та RACE-аналізу?

Чернова І.В.:

1. Як впливають регуляторні вимоги ЄС (CBAM, CSRD, ESRS, IFRS S2) на інвестиційну привабливість металургійних підприємств?
2. Яка структура і логіка розробленої мультифакторної моделі інтегрального індексу інвестиційної привабливості підприємства (ІІП)?

Сергієнко Т.І.:

1. Як визначались вагові коефіцієнти критеріїв і що показало застосування методу TOPSIS для ранжування підприємств?
2. Які три сценарії розвитку розроблені в дисертації та які ключові відмінності між ними?

ВИСТУПИЛИ:

Крайнік О.М.: підкреслила актуальність теми дисертаційного дослідження, зазначила, що наукові висновки, положення і рекомендації, які одержані Донцем Д.А. в процесі дисертаційного дослідження відрізняються науковою новизною.

Пропозиції автора детально обґрунтовані, мають наукову новизну та носять прикладний характер.

Пожуєва Т.О., науковий керівник: позитивно охарактеризувала здобувача Донця Д.А. та результати його науковій діяльності; відзначила широту набутих ним компетентностей та сформованих навичок дослідника. Теоретичне та практичне значення результатів дослідження Донця Д.А. полягає в тому, що наукові розробки дисертаційної роботи доведені до рівня теоретичних положень, методичних та практичних рекомендацій із забезпечення забезпечення інвестиційної привабливості підприємств в умовах невизначеності та ризику.

Акцентувала увагу на цінності наукових результатів дисертаційного дослідження, висвітлених в опублікованих публікаціях у фахових виданнях та виданнях, що входять до науково-метричної бази SCOPUS. Обґрунтувала, що дисертаційне дослідження Донця Д.А. містить аргументовані науково-прикладні рекомендації. За результатами проведеного аналізу наукової літератури встановлено, що Україна, перебуваючи в жорстких умовах глобалізованих економічних трансформацій та складній геополітичній ситуації, постала перед необхідністю вжиття заходів із забезпечення інвестиційної привабливості підприємств в умовах невизначеності та ризику. Дисертаційна робота за змістом повністю відповідає обраній темі, розкриває її суть та підтверджує, що автором повністю вирішено поставлені у роботі завдання. Достовірність результатів дисертаційного дослідження свідчать про наукову новизну, а також практичну цінність сформульованих положень і висновків.

УХВАЛИЛИ:

Прийняти такий висновок щодо дисертаційної роботи Донця Д.А.

ВИСНОВОК

розширеного засідання кафедри бізнесу і управління факультету бізнес-технологій та економіки Національного університету «Запорізька політехніка» про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження «Формування інвестиційної привабливості підприємства в умовах невизначеності та ризику» здобувача ступеня доктора філософії Дмитра ДОНЦЯ за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність галузі знань 07 Управління та адміністрування

Актуальність теми дослідження. Сучасний розвиток світової економіки відбувається в умовах глибоких трансформацій — геополітичної нестабільності, воєнних викликів, енергетичних криз та змін глобальних ланцюгів створення вартості. Для українських підприємств, насамперед металургійної галузі, що має стратегічне значення для формування експортного потенціалу держави, питання формування та збереження інвестиційної привабливості набуло особливої гостроти.

У таких умовах інвестиційна привабливість підприємства перестає бути виключно фінансовою категорією та набуває системного, багатовимірного характеру, поєднуючи економічні, інституційні, поведінкові, репутаційні та стратегічні компоненти. Разом з тим аналіз наукового доробку засвідчує, що комплексна інтеграція фінансових, операційно-технологічних, інституційно-репутаційних і кліматичних чинників у єдину мультифакторну модель для умов воєнної економіки залишається недостатньо розробленою — що і зумовило актуальність даного дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційна робота виконана в рамках науково-дослідних тем кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності (з 2024 року кафедра бізнесу та управління) Національного університету «Запорізька політехніка»: «Управління конкурентоспроможністю суб'єктів господарювання як запорука економічної захищеності» (НДР 01711, 2021-2024 рр.) в рамках, якої обґрунтовано методичний підхід до включення загальнодержавного ризику (CRP) у систему оцінювання інвестиційної привабливості підприємств воєнної економіки шляхом адаптації розрахунку WACC до умов підвищеної геополітичної нестабільності; «Стратегічне управління конкурентоспроможністю підприємств в умовах цифрової трансформації» (НДР 01714, 2024-2027 рр.) в рамках, якої – запропоновано мультифакторну модель формування інтегрального індексу інвестиційної привабливості підприємства(ІІП).

Наукова новизна отриманих результатів полягає у наступному:

- **Вперше розроблено** мультифакторну модель інтегрального індексу інвестиційної привабливості підприємства (ІІП), що поєднує фінансово-

- економічні, операційно-стратегічні, інституційно-репутаційні та ризикові параметри в єдину систему оцінювання;
- **Удосконалено** методичний підхід до визначення вагових коефіцієнтів критеріїв шляхом поєднання методів АНР і CRITIC, що підвищило об'єктивність агрегування показників;
 - **Удосконалено** концептуальну модель формування ІПП на основі чотирьох системоутворюючих блоків з урахуванням регуляторних вимог ЄС та кліматичних стандартів;
 - **Набули подальшого розвитку** підходи до RACE-аналізу для умов воєнної економіки та адаптація WACC із включенням країнової премії ризику (CRP).

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та вирішення визначених завдань у дисертаційному дослідженні використано сукупність загальнонаукових і спеціальних методів пізнання, що забезпечили комплексність, системність та обґрунтованість отриманих результатів.

Теоретико-методологічною основою дослідження стали загальнонаукові *методи аналізу та синтезу, індукції й дедукції, абстрагування та узагальнення* – при уточненні сутності понять «інвестиційна привабливість підприємства», «ризик», «невизначеність», «фінансова стійкість», «кліматичні ризики» та при формуванні концептуальних засад мультифакторного підходу до оцінювання інвестиційної привабливості.

Метод системного аналізу застосовано для дослідження інвестиційної привабливості як багатовимірної категорії, що формується під впливом фінансово-економічних, операційно-технологічних, інституційно-репутаційних та кліматично-регуляторних чинників. Системний підхід дозволив визначити структуру інтегрального індексу інвестиційної привабливості підприємства (ІПП) та встановити взаємозв'язки між його складовими.

Методи економічного аналізу (горизонтальний, вертикальний, коефіцієнтний аналіз) використано для оцінювання фінансового стану металургійних підприємств, аналізу структури капіталу, рентабельності, ліквідності, фінансової стійкості та оборотності активів. Для врахування макроекономічної нестабільності при розрахунку вартості капіталу застосовано метод коригування премії за ризик із включенням країнової складової (CRP) у модель WACC, що дозволило адаптувати класичні фінансові підходи до умов підвищеної ризикогенності.

Метод стратегічного аналізу використано при ідентифікації внутрішніх і зовнішніх факторів впливу на інвестиційну привабливість. Зокрема, застосовано SWOT-аналіз для структуризації сильних і слабких сторін підприємств, можливостей і загроз зовнішнього середовища, а також RACE-аналіз для групування репутаційних, адаптаційних, конкурентних та економічних чинників впливу.

З метою формування обґрунтованої системи вагових коефіцієнтів критеріїв інтегрального індексу використано *гібридний підхід*, що поєднує *метод аналізу ієрархій (АНР)* та *метод CRITIC*. Метод АНР застосовано для визначення пріоритетності блоків показників на основі експертного оцінювання, що дозволило врахувати управлінські й стратегічні акценти. Метод CRITIC забезпечив об'єктивне визначення ваг за рахунок урахування варіативності показників та їх кореляційної залежності, що мінімізувало суб'єктивність експертних оцінок.

Для ранжування підприємств за рівнем інвестиційної привабливості застосовано *багатокритеріальний метод TOPSIS*, який дозволяє визначити відносну близькість кожного об'єкта до умовно ідеального рішення з урахуванням сукупності нормованих показників та їх ваг. Використання цього методу забезпечило порівняльність результатів та формування інтегрального рейтингу підприємств у межах досліджуваної вибірки.

Методи статистичного аналізу, нормування та агрегування даних використано при формуванні інтегрального індексу, а також для забезпечення зіставності показників різної розмірності. Для оцінювання впливу кліматичних і технологічних факторів застосовано метод порівняльного аналізу маршрутів виробництва (BF-BOF, EAF, DRI-H₂), енергоємності та інтенсивності викидів CO₂.

Сценарний метод використано для моделювання можливих траєкторій трансформації підприємств залежно від зміни регуляторного середовища (впровадження СВМ), вартості енергоресурсів, рівня декарбонізації та доступу до фінансування. Сценарне прогнозування дозволило оцінити чутливість інтегрального індексу до зміни ключових параметрів і визначити стратегічні напрями підвищення інвестиційної привабливості.

Метод експертного оцінювання застосовано для визначення якісних параметрів інституційної стійкості, рівня корпоративного управління, прозорості звітності та інтеграції ESG-принципів у діяльність підприємств. Обробка результатів експертних опитувань здійснювалася із застосуванням методів узгодження та перевірки консистентності оцінок.

Таким чином, поєднання загальнонаукових, економіко-математичних і спеціальних методів дослідження забезпечило комплексний підхід до формування та апробації мультифакторної моделі оцінювання інвестиційної привабливості підприємств металургійної галузі в умовах невизначеності та ризику, а також достовірність і практичну значущість отриманих результатів.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання запропонованих підходів, моделей і рекомендацій у діяльності промислових підприємств, органів державної влади та інституцій розвитку для формування ефективної інвестиційної політики, залучення внутрішніх і зовнішніх ресурсів, підвищення рівня довіри інвесторів і забезпечення

довгострокової конкурентоспроможності підприємств у процесі післявоєнного відновлення та інтеграції до Євросоюзу.

Зокрема, запропонована інтегрована методична платформа може бути застосована: для стратегічної діагностики підприємств у передінвестиційній фазі; для формування ESG-звітності відповідно до вимог ESRS і IFRS S2; для оцінювання вартості капіталу з урахуванням країнових і кліматичних ризиків; а також як основа для розроблення державних програм підтримки реіндустріалізації та залучення іноземних інвестицій в металургійну галузь.

Впровадження результатів дисертації. Основні положення та результати дисертаційного дослідження доповідалися, обговорювалися та отримали позитивну оцінку на міжнародних науково-практичних конференціях. Зокрема, результати дослідження апробовано на: V Міжнародній науково-практичній конференції «Стратегічні пріоритети розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності» (16–17 травня 2024 р., м. Запоріжжя, Національний університет «Запорізька політехніка») – доповідь на тему «Вплив кризових ситуацій на інвестиційний клімат України: стратегії мінімізації ризиків»; 2nd International Conference on Engineering, Management and Social Sciences (19–20 лютого 2025 р., м. Делі, Індія) – доповідь на тему «Innovative Ecosystems and Digital Platforms: Transforming Interactions in Business, Science, and Society»; VI Міжнародній науково-практичній конференції «Стратегічні пріоритети розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності» (15–16 травня 2025 р., м. Запоріжжя, Національний університет «Запорізька політехніка») – доповідь на тему «Обґрунтування фінансового забезпечення інвестиційних проєктів».

Особистий внесок здобувача. Теоретичні обґрунтування та прикладні дослідження здійснено автором самостійно на підставі аналізу та узагальнення теоретичних положень та напрацювань, фактичного матеріалу, опублікованому у наукових працях, які виконані одноосібно та у співавторстві. У дисертації використані тільки ті положення, які є результатом власного дослідження здобувача. У працях, що опубліковано у співавторстві, особистий внесок здобувача зазначено в списку публікацій.

Оцінка мови та стиль дисертації. Дисертаційна робота є завершеним і цілісним дослідженням, її матеріали є досить добре структурованими і логічно викладеними. Роботу написано з використанням сучасної термінології. Застосовувана в роботі наукова термінологія є загальноновизнаною, стиль викладення наукових положень, результатів роботи та висновків логічний, обґрунтований та забезпечує доступність їх сприйняття та використання.

Апробація результатів дисертації. Основні положення та результати дисертаційного дослідження доповідалися, обговорювалися та отримали позитивну оцінку на міжнародних науково-практичних конференціях. Зокрема, результати дослідження апробовано на: V Міжнародній науково-практичній конференції «Стратегічні пріоритети розвитку підприємництва, торгівлі та

біржової діяльності» (16–17 травня 2024 р., м. Запоріжжя, Національний університет «Запорізька політехніка») – доповідь на тему «Вплив кризових ситуацій на інвестиційний клімат України: стратегії мінімізації ризиків»; 2nd International Conference on Engineering, Management and Social Sciences (19–20 лютого 2025 р., м. Делі, Індія) – доповідь на тему «Innovative Ecosystems and Digital Platforms: Transforming Interactions in Business, Science, and Society»; VI Міжнародній науково-практичній конференції «Стратегічні пріоритети розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності» (15–16 травня 2025 р., м. Запоріжжя, Національний університет «Запорізька політехніка») – доповідь на тему «Обґрунтування фінансового забезпечення інвестиційних проєктів».

УХВАЛИЛИ: з урахуванням зазначеного, на розширеному засіданні кафедри бізнесу та управління НУ «Запорізька політехніка»

Дисертація Дмитра ДОНЦЯ «Формування інвестиційної привабливості підприємства в умовах невизначеності та ризику» є завершеною науковою працею, у якій обґрунтовано є розроблено теоретико-методологічні засади та прикладний інструментарій формування інвестиційної привабливості підприємств металургійної галузі в умовах невизначеності та підвищеного ризику шляхом інтеграції фінансово-економічних, операційно-технологічних, інституційно-репутаційних та кліматично-регуляторних чинників у єдину мультифакторну систему оцінювання та управління.

Основні результати дисертаційного дослідження та розроблені рекомендації викладено у 9 наукових працях, з яких: 6 статей опубліковано у наукових фахових виданнях України та інших держав, що входять до міжнародних науково-метричних баз; 1 стаття опублікована у міжнародному журналі International Journal of Accounting and Economics Studies, що індексується у міжнародній наукометричній базі Scopus (у співавторстві); 3 публікації мають апробаційний характер (матеріали міжнародних науково-практичних конференцій 2024–2025 рр.).

Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» від 12.01.2017 р. за №40 та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. №44).

З урахуванням наукової зрілості та професійних якостей Дмитра ДОНЦЯ дисертація «Формування інвестиційної привабливості підприємства в умовах невизначеності та ризику» рекомендується для подання до розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді.

Присутні на розширеному засіданні кафедри бізнесу та управління Національного університету «Запорізька політехніка» подають вченій раді

закладу пропозицію щодо кандидатур до складу разової ради для розгляду та захисту дисертаційної роботи Дмитра ДОНЦЯ у такому складі:

1. КАРПЕНКО Андрій Володимирович, д.е.н., професор, професор кафедри економіки та митної справи Національного університету «Запорізька політехніка» МОН України – голова ради;
2. ЧОРНИЙ Роман Степанович, д.е.н., професор, директор Нововолинського навчально-наукового інституту економіки та менеджменту МОН України – опонент;
3. ПАВЛОВА Олена Миколаївна, д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки і торгівлі Волинського національного університету імені Лесі Українки – опонент;
4. ХАНЕНКО Алла Валеріївна, к.е.н., доцент кафедри бізнесу та управління Національного університету «Запорізька політехніка». МОН України – рецензент;
5. КРАЙНІК Олена Миколаївна, к.е.н., доцент кафедри бізнесу та управління Національного університету «Запорізька політехніка» МОН України – рецензент.

Результати голосування:

рекомендувати подання до розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді дисертації Дмитра ДОНЦЯ «Формування інвестиційної привабливості підприємства в умовах невизначеності та ризику»

«за» - 12;

«проти» - 0;

«утримались» - 0.

ГОЛОВУЮЧИЙ

СЕКРЕТАР

Алла ТКАЧЕНКО

Наталія БОБКО